

Ahmet Haşim
23 ARALIK 1984

POLİTİKA VE ÖTESİ

MEHMED KEMAL

Unutulan Yüzüncü Yıl

Ahmet Haşim de yaşasaydı bu yıl yüz yaşında olacaktı. Yahya Kemal için yüzüncü yaş yılı törenleri düzenlenirken, Göl Saatleri şairini anımsayan bile olmadı. Bazı şairler şanslarını da yanlarında getiriyorlar. Yahya Kemal bunlardan biri ise, Ahmet Haşim de şanssızlığını yanında getirenlerdendir.

*Durgun Suya baktım ve dedim ah ölebilsem
Madem ki yok ağlayacak mevtime kimsem*

Daha yaşarken yalnızlığını bir çanta gibi yanında taşıdığını ve ondan bir türlü kurtulamayacağını biliyordu. Yaşadığı dönemin en önemli şairlerinden biriydi. Yahya Kemal gibi satışı yoktu. Ya Boğaziçi yalılarında bir zengin, ya da politikada bir ünlü tavlayıp onun koltuk altına sinmesini bilmezdi. Kıbrıslı yalısında, ya da Yakup Kadri'lerin köşkünde gençliğini sıkıntısız geçirmesini becerememiştir. Bağdat doğumlu oluşundan ötürü ardından hep Arap denmişti. Bunu bildiği içindir ki içinde ince bir hüzün vardır. Gerçi Yahya Kemal de Anadolu'dan değildir. Üsküplüdür, ama bundan yerinmemiş, bir Balkanlı olmakla öğünmüştür.

Yaşadığı dönemin en önemli okullarından biri olan Galatasaray Sultanisi'nde okumuş ve bitirmiştir. Fakat Galatasaraylılar arasındaki dayanışmadan yararlanamamış, yüksek memuriyetlere erişememiştir. Bulabildiği, Reji idaresinde bir küçük memurluk, maliye nezaretinde mütercimlik. Savaş patladığı için dört savaş yılını yedeksubay olarak Çanakkale'de savaş boylarında geçirmiştir. Dönemindeki şairler ve yazarlar gibi korunmamıştır. Bir 'devletli'nin ardına sığınmamıştır. Yazarlar Ankara'ya gider, milletvekili olur, bir önemli memurluğa atanırken, onun bulabildiği iş, Güzel Sanatlar Akademisi'nde estetik öğretmenliğidir. Hele askerlikten dönüşte iki yıl da işsiz kalması yaşamına tuz biber ekmiştir. Ulus başyazarı Falih Rıfki'ya yazdığı mektuplarda, "Aman ne olursa olsun, bana bir iş" diye sızlanmıştır.

Akşam gazetesinde Türkçe'nin en güzel fıkralarını yazmıştır, ama yazıdan aldığı para geçimini sağlamaya yetmemiştir. Şiir ve yazı dışında geçinme için her zaman bir ek iş aramıştır. Her işsiz kalışında eş dost elele verip ona iş arıyorlar. Dostlarına yazdığı mektuplarda durum bütün çıplaklığı ile yansır. Kendi ayarındaki şair ve yazarlar önemli işlerde çalışırken Ahmet Haşim'in bu durumu yürekler acısıdır. Sosyal durumunu belirleyen bir öyküyü buraya aktarmak isterim. Çok yakın dostu Abdülhak Şinasi, Akşam gazetesi için Haşim'e bir görev verir. Haşim de elinden geldiğince bu görevi yerine getirir. Ancak Abdülhak Şinasi nazlı ve mızız bir adamdır. Sonra cayar mı, gitmek mi istemez, her neyse Haşim'in başı ağrımağa başlar. Şöyle anlatır:

"... Bu adamlara kendileriyle beraber çalışmayı istemediğini açık ve kesin bildiriniz ki, onlar da ona göre hareket etsinler. (...) Her ne ise yarın da bana telefon ederlerse, numaranızı kendilerine bildirmek zorunda kalacağım. Her telefon ettikçe bütün banka (Osmanlı Bankası) altüst oluyor. Zira telefon numarası belli değildir. Banka santrali ise beni tanımıyor. Şimdiye kadar bu yüzden birçok çirkin olaylar oldu. Bunlara, gerek dostunuz Münir Nigâr Bey, gerekse Asım vakıftırlar. Öyle ki, her 'Haşim' deyince, beni 'Asım' anlıyorlar. Asım da, 'Ben değilim. Aranılan Haşim Beydir. Tercüme kalemine telefon ediniz' diyor. Tercüme kalemi deyince, Münir Bey'e telefon ediyorlar. Halbuki ben Münir Beyin kaleminde değilim. O da anlatamıyor. Anlatamayınca bağırmağa başlıyor ve sonunda bütün kalemler rahatsız edildikten sonra ben bulunabiliyorum. Bizim kalemin telefonu da şefin yanında olduğu için her ararıta şefe karşı utanır duruma düşüyorum. Ben bu işten vaz geçtim. Siz de vaz geçtinizse hemen adamlara bildireyim de siz de, ben de rahat edelim."

Koskoca şair, dışarıda adı bir bayrak gibi dalgalanırken bankanın tercüme kaleminde ve telefon santralında 'esamisi' okunmuyor. Her gün de iş yüzünden batıyor. Akşam gazetesinde fıkraları beklenir, okunur olsun, ne çıkar! Bir mektubunda da şöyle yazar: "Geçende Falih (Rıfki Atay) bana dedi ki, telsiz telefon şirketinde Musa Süreyya Beyle çalışacaksınız dedi. Bu teklifi hiç anlamadım."

Çok şeyler vardır ki şairler anlatamaz, çok şeyler vardır ki şairlere anlatılamaz.

Haşim'i resmi görüş unuttur oldu.

77-507661

Kişisel Arşivlerde İstanbul Belleği
Taha Toros Arşivi

★ 0 0 1 5 0 7 6 6 1 0 0 6 ★